

PREDMETI IZ PROŠLOSTI, PRIČE ZA SADAŠNJOST

**SOPHIA BAKOGIANNI,
EVANGELA KAVAKLI,
ALEXANDRA BOUNIA**
Egejsko Sveučilište, Mitilena
Grčka

UVOD

Pokušaji automatizacije rada muzeja imaju dugu povijest. Primjena informacijskih i komunikacijskih tehnologija (engl. Information and Communications Technology) u muzejima počela je u ranim šezdesetima 20. stoljeća. Međutim, tehnološki napreci i ulaganja muzeja i zajednice u očuvanje kulturnog naslijeđa u procesu automatizacije mogli su pokazati samo skromne rezultate, osobito u usporedbi s uspjesima komercijalnih organizacija koje su automatizirale svoje poslovanje (Jones-Garmil, 1997:51) To se može objasniti složenošću i nematerijalnom kvalitetom informacija koje muzeji stvaraju, kojima upravljaju i dostavljaju ih, kao i raznolikošću i složenošću muzejskih aktivnosti kako bi se razvila, predala i omogućila razmjena kulturnih informacija i znanja s njihovim zajednicama.

Muzeji se koriste računalnim sustavima radi veće odgovornosti i obveznosti prema svojim zbirkama. Ti sustavi za upravljanje zbirkama orijentirani prema predmetima, koje vode dokumentaristi i voditelji zbirke, upravljaju informacijama o muzejskim zbirkama i transakcijama te aktivnostima predmeta zbirke.

Međutim, trenutni sustavi ne odgovaraju novoj ulozi i složenoj prirodi muzeja koja je rezultat utjecaja postmodernih teoretskih pristupa. Problemi koji se odnose na upravljanje muzejskim zbirkama blisko su povezani s procesom javnih “prikazivanja” povijesti. U tom procesu muzejski predmeti i kustosi nisu jedini sudionici; posjetitelji su također dio procesa. Oni bi mogli sudjelovati u stvaranju priča koje se odnose i na njihove živote kad bi im se omogućio pristup informacijama o predmetima i postupku stvaranja interpretacija u muzeju. Da bi se udovoljilo želji javnosti da sudjeluje u stvaranju značenja i interpretacije, muzeji moraju razmotriti širenje opsega dokumentacije. Sustavi zbirke koji su osmišljeni tako da prihvate administrativne informacije i fizičke opise predmeta ne uključuju istraživanje ni interpretativne i kontekstualne informacije i zato više nisu prihvatljivi. Postojeći sustavi za upravljanje zbirkama ne ispunjavaju nove uvjete koji određuju upravljanje bogatim kontekstualnim informacijama.

SUSTAVI ZA UPRAVLJANJE ZBIRKAMA

Prvi su projekti informatizacije u muzejima bili koncentrirani na automatizaciju i obradu muzejskih podataka i proizlazili su iz potrebe za pohranom podataka i kontrolom inventara. Podaci o zbirkama uvijek su bile najstrože strukturirane i praćene informacije u muzejima, i to je bila osnova za izgradnju sustava za upravljanje bazama podataka.¹ Rane baze po-

¹ Manji broj pokušaja automatizacije potekao je od muzejskih odjela za edukaciju i fokusirao se na interaktivne izložbe (Besser, 1997a). Rasprava o tim pokušajima neće biti dio ovog eseja.

dataka muzejskih zbirki automatizirale su metode ručnog registriranja, no bilo je i projekata koji su pokušali u to uključiti i procedure upravljanja zbirkom.²

Muzejski sustavi za upravljanje zbirkama obuhvaćaju informacije o sljedećim aktivnostima povezanima sa zbirkama: pristupu, kontroli inventara, kontroli lokacije i kretanja, katalogiziranju, upravljanju konzervacijom, pravima i reproduciranju, upravljanju rizikom, upravljanju osiguranjem, upravljanju izlozbama, otpremi, posudbi, odlaganju itd. (Pedley, 1998.; Stiff and McKenna, 2000.; Ashby et al., 2001.). Ta se informacija odnosi na djelatnost kustosa i primarno je, i često isključivo usko povezana s korisnicima unutar muzeja (npr. s kustosima, arhivarima, konzervatorima itd.) (Light et al., 1986). Međutim, postoje primjeri sustava za upravljanje zbirkama dostupnih na Internetu koji se obraćaju korisnicima Interneta putem usluga pregledavanja podataka na predmetnoj razini ili tražilica (pretraga prema unesenom tekstu ili indeksu).

Danas mnoge tvrtke i organizacije aktivno udovoljavaju potrebi za automatizacijom muzeja, pa muzeji mogu birati iz velikog broja sofisticiranih softverskih aplikacija i sustava za upravljanje informacijama o zbirkama. Komercijalni sustavi za upravljanje zbirkama jednostavni su za upotrebu (*user-friendly*), imaju grafička sučelja i mnogobrojne navigacijske tehnike (npr. gumbe, padajuće izbornike, tipke na tipkovnici itd.) i mogu pohraniti veliku količinu

podataka kao dodatne datoteke. To se najčešće odražava na način da je korisniku omogućeno gledanje slika ili videa dok se fokusira na određeni predmet u zbirci (Scali and Tariffi, 2001.).

Međutim, sustavi za upravljanje zbirkama nisu homogeni, načini na koji su podaci o zbirkama strukturirani, spremljeni, indeksirani i prikazani su različiti (Koot, 2001:251). Razvoj standarda za opis strukture i sadržaja baza podataka zbirci kreće prema konzistentnijim sustavima. Glavna prednost korištenja utvrđenog standarda jest mogućnost razmjene informacija između različitih odjela muzeja ili različitih muzeja (Bower and Roberts, 1995.).

Obilježja suvremenih sustava upravljanja zbirkama mogu biti ovako sažeta (Dawson and McKenna, 1998; CHIN, 2000.):

- a) sustavi za upravljanje zbirkama pokušavaju stvoriti i spremiti zapise za svaki predmet u muzeju,
- b) sustavi upravljanja zbirkama obično imaju jaku bazu podataka i daju korisnicima mogućnost postavljanja brojnih upita,
- c) sustavi za upravljanje zbirkama imaju tendenciju biti relativno otvoreni. Većina proizvođača sustava upravljanja zbirkama su razvili mogućnost jednostavnog uvoza i izvoza zapisa u druge sustave. U tom je smislu korištenje uobičajenih standarda strukture podataka pogotovo korisno,
- d) sustavi za upravljanje zbirkama dinamični su i njihovi su alati orijentirani prema obradi podataka koji ne prestano rasti i dopunjuju se,
- e) sustavi za upravljanje zbirkama mogu biti objavljeni na Internetu i odabrani zapisi mogu biti izvezeni u druge programe i ponovno upotrebljavani.

² Na primjer, projekt kompjutorizacije DARIS u Detroitu na početku 1979. korišten je za katalogiziranje, upravljanje izlozbama, registraciju i kontrolu smještaja predmeta (Jones-Garmil, 1977.).

Primjena sustava za upravljanje zbirkom

Jednom kada se podaci automatiziraju, njihova se upotreba radikalno mijenja. Pitanja na koja neautomatizirani sustavi realno ne mogu odgovoriti, kompjutorizirani sustavi to rutinski mogu. Zauzvrat, to mijena korisničku percepciju podataka i utječe na tip pitanja koja oni postavljaju i samim time na razvoj istraživanja (Sarasan, 1988:36). Sustavi za upravljanje zbirkama predmetno su orijentirani; svi podaci unutar sustava odnose se na pojedine predmete. Unutarnji korisnici sustava za upravljanje zbirkama raspolazu moćnim alatom za brigu i očuvanje zbirke, za stvaranje izvještaja i provedbu revizijske odgovornosti. Primjerice, upravitelj zbirke može jednostavno naći fizički opis i klasifikaciju predmeta, podatke o povijesti prije akvizicije, detalje o njegovu naknadnom uvrštenju u zbirke itd. Također može slijediti predmet iz pohrane do odjela za konzervaciju ili izložbenog prostora, pa čak i u drugi muzej. Svi ti podaci o upravljanju pohranjeni su u sustavu i omogućuju svojim korisnicima da pribave znanje o “životnom ciklusu” predmeta u muzeju (Kavakli and Bakogianni, 2004.).

Nadalje, šira javnost može preko Interneta vidjeti muzejsku zbirku. Ali jesu li neobrađene informacije u sustavima upravljanja zbirkama (digitalna fotografija i ime autora, opis i broj unosa) dovoljne da zadovolje potrebe web publike koja je često u nemogućnosti protumačiti te podatke? Premda sustavi za upravljanje zbirkama mogu reflektirati kompleksne odnose među predmetima, to je obično ograničeno na smještanje predmeta unutar skupa (grupe ili zbirke) (Do-

novan, 1997). Odnos između predmeta i drugih predmeta, ljudi ili teorija (obično ključni element kataloga izložbe) malo je kad reflektiran u *online* bazi podataka muzejske zbirke (Besser, 1997b).

Muzeji trebaju golu činjenicu o predmetu obaviti slojevima interpretacije prije nego što publika uopće može shvatiti važnost tog predmeta. Što je više neobrađenih podataka dostupno, više ih se prenosi indeksiranjem i iscrpnom interpretacijom tako da bi postali javnosti vrijedni.

Informacije pohranjene u sustavima za upravljanje zbirkama mogu se činiti dovoljnima sa stajališta upravljanja i opisnih podataka o predmetima, ali muzeji nisu samo mjesta pohrane, oni djeluju i kao jedinstveni tumači, kao stvaratelji smisla i znanja koji stalno upravljaju nematerijalnim kulturnim dobrima, razvijaju ih, dodaju i dostavljaju, uz to što se brinu i o onim materijalnim (Hooper-Greenhill, 1992:193-194). Dakle, muzeji istražuju, prevode i prenose socijalni i kulturni kontekst predmeta, ljudi i njihova okoliša putem raznih komunikacijskih sredstava (npr. izložbe, katalogi, publikacije, edukacijski materijali, multimedija, web aplikacije i mnogo više). Predmeti su tada fizički i intelektualno dostupni muzejskoj publici (Mason, 2002.).

Problemi pri interpretaciji

Subjektivnu i fragmentarnu sastavnicu kulturne interpretacije podjednako priznaju i teoretičari materijalne kulture i muzeji (Shanks and Tilley, 1993.; Pearce, 1994.; Hodder and Hutson, 2003.); postoji više od jedne priče iz prošlosti i muzeji zasigurno nemaju “jedinu pravu priču”. Predmeti iz prošlosti mogu se

interpretirati na mnogo načina, ovisno o vremenu, osobi i socijalnom kontekstu promatrača, jednako kao što tekstovi i priče ovise o čitatelju. Drugim riječima, interpretacija predmeta iz prošlosti vrlo je malo povezana s “pravom” ili “direktnom” interpretacijom te prošlosti, a mnogo više s projektima u sadašnjosti i budućnosti (Tilley, 1994: 67).

Trenutačna muzejska teorija i praksa temelje se na razumijevanju i poticanju posjetitelja muzeja, “čitatelja”, da bude aktivno uključen u proces interpretacije i stvaranja smisla u muzeju. To nije puka potreba za širom edukacijom i učenjem u muzeju, već je to težnja za boljim i demokratskijim učenjem i “iskonski motiviranim” i “pažljivim” muzejskim iskustvima koja proizlaze iz mogućnosti što se daju posjetiteljima kako bi iznijeli nova zapažanja, stjecali nove perspektive i postajali svjesni konteksta muzejskih zbirki (Falk and Dierking, 1995.; Hooper-Greenhill, 2001.).

Muzeji su u jeku poststrukturalističkih i postprocesualističkih (ili interpretativnih) arheologija bili zaokupljeni svojom samokritičkom analizom i pokušali su napraviti odmak od pojedinačnih i nepromjenjivih narativnih izlaganja prema više eksperimentalnim i refleksivnim izložbama koje prihvaćaju i stvaraju višeglasne odgovore i alternativna “tumačenja” koja također unose vrijedne kulturne rasprave u muzej (Karp and Lavine, 1991.; Hooper-Greenhill, 1992.; Pearce, 1994.; Vergo, 1994.; Macdonald, 1996.; Mouliou and Bounia, 1999.; Mouliou, 2005.).

To se izražava i provodi u praksi putem inovativnih, kreativnih i samoispitujućih izložbi muzeja i javnim programima (Kotler, 2001: 419). Neki su primjeri

prapovijesna galerija u Muzeju Londona 1994.³, stalni postav u Galeriji Riesco, London Borough of Croydon⁴, izložba *Matter of Choice: Collecting the Century at the Withworth*, koju je organizirala Galerija umjetnosti Whitworth u Manchesteru 2000.⁵, izložba *1884-2930: From the Christian Collection to the Byzantine Museum*, što ju je organizirao Bizantski i kršćanski muzej iz Atene 2002.⁶ U svim navedenim primjerima muzej raspravlja o vlastitom autoritetu i objektivnosti vlastitih izbora te promiče kritičku analizu i dijalog o načinu na koji se sam prikazuje. On navodi svoje posjetitelje da propituju njegov autoritet, da razmišljaju sami za

³ Stalni postav prapovijesnih izložbi Londonskog muzeja bio je jedan od prvih koji je predložio odmak od “jedine prave priče”, priznavanje subjektivnosti u svojim interpretacijama i stimulaciju kritičkog pogleda posjetitelja tako da im se postavljaju pitanja poput: “Možete li vjerovati u to što kažemo?” (Cotton i Wood, 1996: 53-71).

⁴ Stalni postav kineske zbirke u Galeriji Riesco traži reakcije posjetitelja na sadržaj muzeja i njihove komentare, osobne priče i interpretacije uvrštava u muzejsku prezentaciju (Economou, 2003: 63).

⁵ To je bila izložba o izborima s kojima se muzej suočava kada osniva svoje zbirke i o kriteriju koji utječe na taj proces. Pristup koji je uslijedio bio je zanimljiv: fotografije kustosa i djelatnika muzeja koji su napravili te izbore stavljene su uz eksponate zajedno s bilješkama u kojima su argumentirali svoje odluke (Economou, 2003: 63).

⁶ To je bila izložba koja je prezentirala povijest muzeja na temelju njegovih zbirki, osnivača muzeja i povijesnih sadržaja koji su utjecali na oboje. Arhivski, fotografski i arheološki materijal prezentiran je zato da bi se raspravilo kako je muzej tijekom vremena oblikovao svoj profil i kako povijest utječe na sadašnjost i budućnost (Lazaridou and Santorinaios, 2004:155-158).

sebe, da postaju aktivni tvorci smisla i priče.

Ali da bi bilo tako, muzeji trebaju pružiti sve osnovne informacije i primarne izvore tako da omoguće posjetiteljima da stvore svoja značenja. Što onda te “osnovne informacije” sadržavaju? Odnose li se samo na predmete i podatke o njima? Ili taj termin uključuje više i bismo li ga trebali redefinirati sudeći prema smjeru samoispitivanja i promišljanja na koji muzejska teorija i praksa već upozoravaju?

Tijekom pripreme izložbe muzejski profesionalci (kustosi, edukatori, konzervatori itd.) stvaraju bitne informacije pomoću istraživanja i interpretacije. Te informacije mogu sadržavati multimedijske elemente (slike, video zapise i audiozapise, grafikone) i opsežne izvore teksta (oznake predmeta, zidne panoe, bilješke s istraživanja, cijele publikacije, obrazovni i interpretativni materijal). Stvaranje takvih obogaćenih informacija zahtijeva mnogo resursa institucije i drugo je najvažnije dobro muzeja osim samih zbirki (Grant, 1999:19).

Da bi se moglo upravljati tim vrijednim dobrima i ponovno ih koristiti, muzeji bi trebali dokumentirati svoje programe i logičku podlogu, zajedno s dobivenim informacijama na jednak način kako dokumentiraju svoje predmete. Ali za takav bi razvoj praksa muzejske dokumentacije trebala uzeti nov pristup. Obogaćene muzejske informacije i javni programi trebali bi biti shvaćeni kao predmeti, “svrha informacije” koja može biti uvrštena u informacijski sustav muzeja (Ashby et al., 2001.). Taj će sustav biti korišten tako da bi dao mogućnost posjetiteljima i profesionalcima u muzeju omogućiti sudjelovanje u nastajanju

priča i znanja na razumljiv i zanimljiv način.

OD UPRAVLJANJA ZBIRKOM DO UPRAVLJANJA SADRŽAJEM

Upravljanje tako sadržajno bogatim, kompleksnim i međusobno povezanim informacijama nameće dodatne uvjete koje ne podržava većina sustava za upravljanje zbirkama danas. Interni informacijski sustavi muzeja trebaju pomaknuti težište s upravljanja zbirkom – u osnovi, to obuhvaća unos podataka i vraćanje kratkih podataka poput brojeva, datuma i imena – na sustave za upravljanje sadržajem, koji su sposobni pohraniti zaista vrijedne, obogaćene informacije koje muzeji proizvode svaki dan, ali koji ne ulaze u sustave za upravljanje informacijama (Ashby et al., 2001.). Te obogaćene informacije trebale bi biti uključene u sustav za upravljanje, koji može ne samo održavati, već i ponovno koristiti ta dobra za internu i vanjsku uporabu.

Idealni bi sustav omogućio internim korisnicima pristup obogaćenim informacijama, dopustio bi njihovu ponovnu uporabu za interne administrativne, kustoske i druge potrebe te za prezentaciju. Također bi dopustio upućivanje sadržaja različitim korisnicima (djelatnicima muzeja, različitim grupama posjetitelja, znanstvenicima itd.). Posjetiteljima muzeja kao internim ili vanjskim korisnicima takvog sustava bilo bi omogućeno da prošire svoje iskustvo i odnos prema muzejskom materijalu, da imaju pristup digitalnim verzijama istih primarnih izvora i istraživačkim materijalima koje su kustosi i muzejski edukatori imali na raspolaganju pri tumačenju muzejskih

predmeta. Implementacija takvog sustava zahtijeva rekonceptualizaciju modela podataka i ostvarivanje dokumentacijske prakse koja bi prolazila kroz podjele između odsjeka i institucija i preko njih. Muzejska dokumentacija treba bi biti postavljena na smisleniju i sigurniju teoretsku osnovu, koliko god teško ili nedostižno to bilo ili koliko god je velik raskorak između teoretskog stava i svakodnevnih prakse.

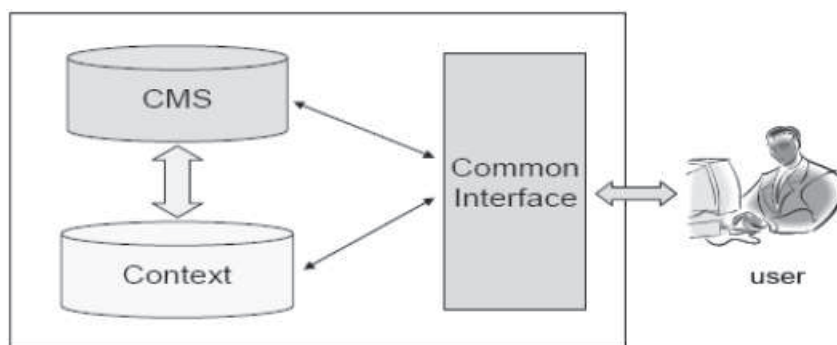
Sustavi za upravljanje sadržajem

Širenje muzejskih sustava za upravljanje orijentiranih prema predmetima u sadržajno orijentirane sustave ili baze znanja nudi mogućnost pohrane intelektualnih dobara muzeja (npr. povijesnih priča, slika, audiozapisa i videozapisa, grafikona, umjetnina, publikacija, marketinškoga i obrazovnog materijala). Do sada su bila predložena tri pristupa za suočavanje s navedenim izazovom pohrane, dohvata i ponovne uporabe sadržaja o zbirkama koje se nalaze u muzeju.

- Prvi obuhvaća restrukturiranje modela podataka postojećih sustava za upravljanje zbirkama da bi se naglasila međusobna povezanost elemenata zapisa.⁷ Novi model podataka omogućio bi dodatne entitete (poput ljudi, mjesta,

lokaliteta i događaja) koji bi kumulativno tvorili kontekst predmeta i prikladne relacije za njihovo povezivanje s podacima o predmetu. Odvojeni modul ugrađen je da bi omogućio korisnicima stvaranje veza između zapisa predmeta i zapisa pripadajućeg konteksta. Ti obogaćeni i međusobno povezani podaci pohranjeni su u glavnom spremištu podataka do kojega mogu doći svi unutar institucije, kao i vanjski korisnici. Štoviše, te informacije mogu odmah biti dostupne na Internetu.

- Drugi pristup obuhvaća konstrukciju odvojenog, dodatnog spremišta za kontekst koji bi funkcioniralo paralelno sa sustavima upravljanja zbirkama ostavljajući bazu podataka sustava gotovo nepromijenjenom.⁸ Kontekstualne informacije koje se odnose na specifično umjetničko djelo (povijesno, etnografsko, kulturno, znanstveno, socio-ekonomsko) pohranjene su u spremištu konteksta kao međusobno povezani entiteti. U tom slučaju trebaju biti definirani prikladni meta-

Slika 1. Modularni sustavi za sadržaje

⁷ Postoje komercijalni sustavi za upravljanje zbirkama kojima je cilj da uvrste informacije o predmetima u sustave za upravljanje (Sarasan and Donovan, 1988.; Sarasan, 1997.; Ashby, et al., 2001.).

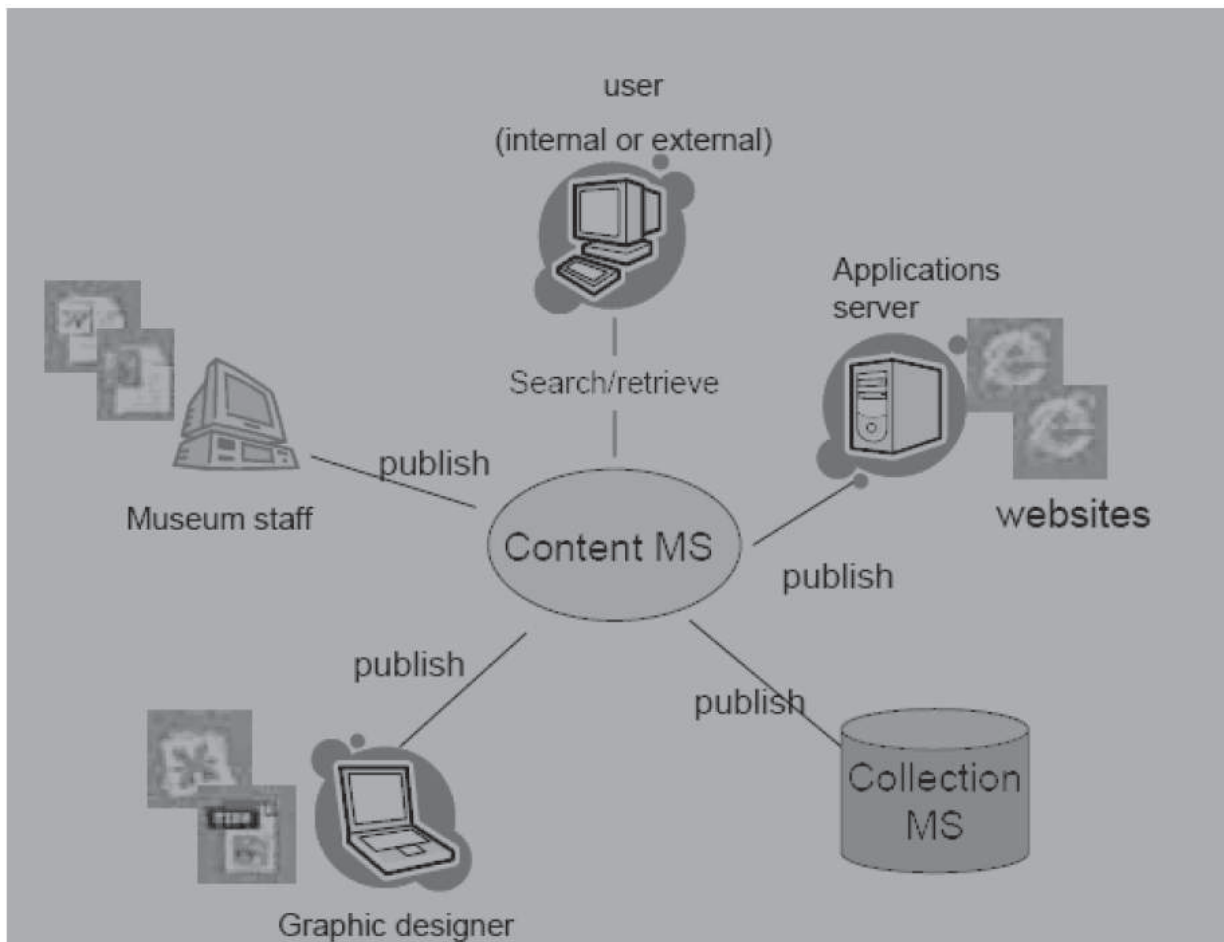
⁸ To je rješenje razvijeno u sklopu istraživačkog projekta *Open Heritage: Enabling the European Culture Economy* (Scali, and Tariffi, 2001).

podaci za opisivanje i strukturiranje kontekstualnih informacija. Također bi trebale biti stvorene semantičke relacije među elementima dvaju spremišta. Zajedničko korisničko sučelje omogućuje zajednički pristup podacima iz oba područja. To su modularni sustavi za sadržaj predloženi na slici 1.

Oba navedena pristupa ovise o glavnim spremištima za izvršenje funkcije pohrane i povrata sadržaja u više ili manje predodređenom formatu.

- Trećipristuppodrazumijevakorištenje sustava za upravljanje sadržajem da bi se upravljalo odvojenim dokumentima, multimedijom ili drugim elektroničkim podacima koji su pohranjeni na različitim računalima

sudionika u procesu stvaranja sadržaja (Grant, 2000.). Kao primjer možemo navesti razvoj izložbe i kataloga koji je prati. Tijekom razvojnog procesa određeni se broj dokumenata odvojeno stvara: oznake predmeta, drugi tekstovi, razni grafikoni itd. Gdje se na kraju dana nalazi sav taj sadržaj? Kustos ima kopiju referata na nekoj disketi, arhivar ima osnovne informacije o predmetu u bazi podataka za upravljanje zbirkom, grafički dizajner ima nacрте stranica na svojem disku te grafike i slike pohranjene u odvojenom sustavu baze podataka, edukator ima tvrdi disk pun interpretativnog materijala koji je svrstan prema publici. Na kraju izložbe ele-

Slika 2. Sustav za upravljanje sadržajem

menti sadržaja raštrkani su kroz cijelu organizaciju. Golemi financijski i ljudski resursi uloženi su u stvaranje tog sadržaja, ali rezultat je neorganizirani materijal koji se uglavnom ne može ponovo iskoristiti.

Korištenje sustava za upravljanje sadržajem u ovom je kontekstu neprocjenjivo. Bilo tko unutar organizacije može objaviti svoj obogaćeni sadržaj na sučeljima koja su bazirana na webu i može ih učiniti pristupnima putem muzejskog intraneta i preko Interneta, kao što je i pokazano na slici 2. Prednost tog pristupa je u tome što za upravljanje digitalnim sadržajem koji dolazi iz različitih muzejskih odjela nije obvezno da taj sadržaj stoji u aplikacijama strukturiranih baza podataka, kao što je potrebno u integracijama sustava (Blackaby and Sandore, 1997.). S bilo kojega radnog mjesta mogu se unositi podaci u sustav za upravljanje sadržajem preko jednostavnih web sučelja. Usto, za indeksiranje svih objavljenih materijala trebale bi se upotrebljavati prikladne metaoznake, čime bi se omogućila inteligentna potraga za informacijama.

ZAKLJUČCI

Ovaj rad spaja dva problema kojima se bave istraživači: računalno upravljanje zbirkom i interpretaciju muzejskih zbirki. U njemu se opisuje evolucija tradicionalnih sustava za upravljanje zbirkama radi uključivanja kontekstualnih informacija o predmetima (npr. njihov povijesni kontekst, društveni kontekst, geografski kontekst itd.) i o procesu stvaranja sadržaja (npr. načelo prema kojemu muzej donosi odluke o postavljanju izložbe), što potiče korisnike da stvore vlastite interpretacije muzejskih predmeta.

Dokumentirajući i prezentirajući sve kontekstualne informacije koje muzej stvori, nastaje nova povezanost između muzeja i posjetitelja. Percepcija muzeja kao institucije mijenja se od one u kojoj se muzej smatra nečim što zadržava ili kontrolira informacije do one u kojoj se na muzej gleda kao na otvoreni spremnik. To nije prijetnja prestanku kustoskog autoriteta već, naprotiv, to daje mogućnost muzejima da preispitaju svoju ulogu i svoje mogućnosti da ponude veću autonomiju svojoj publici. Priča postaje živa, fleksibilna stvar, a ne više statični ili fiksirani entitet. Tehnologija postoji da bi se upravljalo ne samo podacima nego i još nečim. Ono što muzeji trebaju jest kulturni pomak unutar institucija koje će osoblje unutar cijele organizacije – kustose, edukatore, dizajnere izložbi, dokumentariste – transformirati u sudionike većeg procesa redovitog uvrštavanja obogaćenih informacija u glavno spremište. Te se informacije rutinski stvaraju radi publikacija, izložbi, obrazovnih programa, serija predavanja itd. Primjenom prikladnih sustava za upravljanje sadržajem tim se resursima može upravljati, može im se naći nova namjena i mogu biti reciklirani. Nije li to izazov?

Zahvala

Rad koji je prezentiran u ovom referatu djelomično je podržala komisija Europske unije i grčko Ministarstvo obrazovanja i religije, u skladu s programom PYTHAGORAS: *Nove tehnologije i uređaji prezentiranja*.

LITERATURA

Ashby, H., McKenna, G., Stiff, M. (eds.) (2001), *SPECTRUM Knowledge*, mda: Cambridge.

- Besser, H. (1997a), "The Transformation of the Museum and the Way it's Perceived", in Jones-Garmil K. (ed.), *The Wired Museum*, American Association of Museums: Washington.
- Besser, H. (1997b), "Integrating Collections Management Information into Online Exhibits: The World Wide Web as a Facilitator for Linking Two Separate Processes", in *Museums & the Web Conference Proceedings*, Los Angeles, CA, March 16-19, 1997.
- Blackaby, J. and Sandore, B. (1997), "Building Integrated Museum Information Systems: Practical Approaches to Data Organization and Access" in *Museums & the Web Conference Proceedings*, Los Angeles, CA, March 16-19, 1997.
- Bower, J. and Roberts, A. (eds.) (1995), *Developments in International Museum and Cultural Heritage Information Standards*, Getty Information Institute and CIDOC.
<http://www.willpowerinfo.myby.co.uk/cidoc/stand1.htm>, last visited on 22/02/05
- CHIN (2000), *Collections Management Software Review - Comparative Analysis*. Canada, Canadian Heritage Information Network.
http://www.chin.gc.ca/English/Collections_Management/Software_Review/index.html, last visited on 15/03/05.
- Cotton, J. and Wood, B. (1996), "Retrieving Prehistories at the Museum of London: A gallery case-study", in McManus, P. (ed.), *Archaeological Displays and the Public. Museology and Interpretation*, Institute of Archaeology, University College London.
- Dawson, D. and McKenna, G. (1998), "mda Survey of Information Technology in Museums", *mda Information* 4(1): 13-20.
- Donovan, K. (1997), "The Best of Intentions: Public Access, the Web, and the Evolution of Museum Automation", in *Museums & the Web Conference Proceedings*, Los Angeles, CA, March 16-19, 1997.
- Economou, M. (2003), *Museum: A Repository or a Living Organism? Museological thoughts and issues*, Kritiki: Athens (in Greek).
- Falk, J.H. and Dierking, L.D. (eds.) (1995), *Public Institutions for Personal Learning: Establishing a Research Agenda*, American Association of Museums: Washington DC.
- Grant, A. (1999), "Cataloguing is Dead...Long Live the Cataloguers" in *mda Information* (5)3: 19-25.
- Grant, A. (2000), *Content Management Systems. An Information Paper from the NOF Technical Advisory Service*.
<http://www.ukoln.ac.uk/nof/support/help/papers/cms/>, last visited on 15/03/05
- Hodder, I. and Hutson, S. (2003), *Reading the past: current approaches to interpretation in archaeology*, 3rd ed., Cambridge University Press: Cambridge, New York.
- Hooper-Greenhill, E. (1992), *Museums and the Shaping of Knowledge*, Routledge: London.
- Hooper-Greenhill, E. (2001), *Museums and the Interpretation of Visual Culture*, Routledge: London.
- Jones-Garmil, K. (1997), "Laying the Foundation: Three Decades of Computer Technology in the Museum", in Jones-Garmil K. (ed.), *The Wired Museum*, American Association of Museums: Washington.
- Karp, I. and Lavine, S.D. (eds.) (1991), *Exhibiting Cultures: The Poetics and Politics of Museum Display*, Smithsonian Institution Press: Washington, D.C.
- Kavakli, E. and Bakogianni, S. (2004), "Managing Museum Information" in *Second International Conference of Museology Proceedings, Technology for Cultural Heritage: Management - Education - Communication*, Mytilene, June 28 - July 2, 2004 (in print) (in Greek).
- Koot, G. J. (2001), "Museum Librarians as Information Strategists", *International Journal of Special Libraries (INSPEL)* 35(4): 248-258.
- Kotler, N. (2001), "New Ways of Experience Culture: the Role of Museums and Marketing Implications", *Museum Management and Curatorship*, 19(4): 417-425.
- Lazaridou, A and Santorinaios, M. (2004), "The new technologies lead to a new museum. The experience of the exhibition 1884-1930: From the Christian collection to the Byzantine Museum" in *First International Conference of Museology Proceedings, Museum, Communication and New Technologies*, Mytilene, May 31- June 2, 2002: 155-159 (in Greek).
- Light, R., Roberts, D. Andrew and Stewart, Jennifer D., (eds.) (1986), *Museum Documentation Systems: Developments and Applications*, Butterworths: London.
- Mason, I. (2002), "Knowledge management and cultural institutions", in *mda Conference Proceedings, Common Threads*, Birmingham Botanical Gardens, September 4-6, 2002.

- MacDonald S. (1996), "Theorizing museums: an introduction" in MacDonald S. and Fyfe, G. (eds.), *Theorizing museums*, Blackwell/ The Sociological Review: Oxford.
- Mouliou, M. and Bounia, A. (1999), "Museum Exhibitions: Interpretative approaches in museum theory and practice", *Archaeology and Arts Journal*, 70: 53-58 (in Greek).
- Mouliou, M. (2005), "Museums: Places for understanding the world", *Tetradia Mouseiologias* 2 : 18-27 (in Greek).
- "Museum Automation: Defining the Need" (1998), A round table with Rosanne McCaffrey, David Bearman, Jane Sledge, Peter Homulos, Lenore Sarasan and Paul Perrot, *Museum News*, 66(6) : 42-48.
- Pearce, S. (1994), "Thinking about things: Approaches to the study of the artifacts", in Pearce, S. (ed.), *Interpreting Objects and Collections*, Routledge: London and New York.
- Pedley, M. (1998), *Standards in Action. A guide to using Spectrum*, mda: Cambridge.
- Sarasan, L. (1988), "Standards: How Do We Get There From Here?", *Museum News*, 66(6):36.
- Sarasan, L. and Donovan, K. (1988), *The Next Step in Museum Automation: Staging Encounters with Remarkable Things*, Willoughby Press: Winnetka. <http://www.willo.com/services/articles.asp> last visited on 15/03/05.
- Sarasan, L. (1997), *What Makes Multi MIMSY 2000 So Different?*, Willoughby Press: Winnetka. http://www.willo.com/services/article_what_makesmimsy.html, last visited on 15/03/05.
- Scali, G. and Tariffi, F. (2001), "Bridging the collection Management System Multimedia Exhibition divide: a New Architecture for Modular Museum Systems", ICHIM 2001 Conference Proceedings, *Cultural Heritage and Technologies in the Third Millennium*, Milan, September 3-7, 2001.
- Shanks, M. and Tilley, C. (1993), *Re-constructing archaeology: theory and practice*, 2nd ed., Cambridge University Press: Cambridge.
- Stiff, M. and McKenna, G. (2000), *Standards in Action. Spectrum IT Guide*, mda: Cambridge.
- Tilley, C. (1994), "Interpreting material culture" in Pearce, S. (ed.), *Interpreting Objects and Collections*, Routledge: London and New York.
- Vergo, P. (1994), "The Rhetoric of Display," in Miles, R. S. and Zavala, L. (eds.), *Towards the Museum of the Future*, Routledge: London.

OBJECTS FROM THE PAST, NARRATIVES FOR THE PRESENT

This paper aims to participate to the dialogue about the content management systems for handling enriched museum information. We will argue that the collections management systems (CMSs) used today leave out important and valuable interpretative data created in the daily work of the museum. A review of the currently used systems and a presentation of the advantages and disadvantages of those will support the argument. Furthermore museum theory and practice that articulates the interpretative framework towards content management will be discussed along with some efforts to approach such a future development.